

Узагальнені результати обговорення нормативно-правового акта “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань захисту прав споживачів фінансових послуг”, який підлягав обговоренню

Кількісні показники

До проєкту нормативно-правового акта “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань захисту прав споживачів фінансових послуг” троє заінтересованих осіб надали зауваження та пропозиції.

Загальна кількість наданих зауважень/пропозицій – 12.

Надані зауваження і пропозиції не враховані, обґрунтовані відповіді надані.

Якісні показники

Частина пропозицій стосувалася права споживача звернутися за інформацією, що стосується виконання сторонами своїх зобов’язань за договором фінансової послуги.

Один учасник ринку фінансових послуг запропонував доповнити аналогічним правом за договором про надання додаткових та/або супутніх послуг. Пропозицію не підтримано, оскільки відповідний пункт нормативно-правового акта виписано відповідно до формулювання частини десятої статті 7 Закону про фінкомпанії: споживачу надається інформація за договором про надання фінансової послуги. До додаткових і супутніх послуг можуть належати як фінансові, так і не фінансові послуги.

Інший учасник ринку фінансових послуг запропонував виключити подію “розірвання договору” з переліку подій, після настання яких споживач має право звернутися за інформацією, що стосується виконання сторонами своїх зобов’язань за договором (після припинення дії договору, завершення строку дії договору, розірвання або виконання договору) з тим обґрунтуванням, що у частині десятій статті 7 Закону про фінкомпанії така подія не згадується. Пропозицію не підтримано, оскільки згідно зі статтями 611, 653 Цивільного кодексу України припинення зобов’язання за договором виникає зокрема внаслідок розірвання договору. Зобов’язання припиняється з моменту досягнення домовленості про розірвання договору. Відтак згадується така підстава припинення дії договору як розірвання договору.

Також учасником ринку фінансових послуг була надана пропозиція розділити назви запитів, з якими споживач має право звернутися до фінансової установи, відповідно до змісту запиту – запит на інформацію або запит на довідку. Пропозицію не підтримано з огляду на те, що слово “інформація” є узагальнюючим та об’єднуючим для будь-якої інформації, що надається на вимогу частини десятої статті 7 Закону про фінкомпанії (всі речення в описі норми оперують словом “інформація”).

Інша частина пропозицій стосувалася терміну “засвідчена копія договору”. Учасники ринку фінансових послуг пропонували не переносити до проєкту нормативно-правового акта даного терміну з Національного стандарту ДСТУ 2732:2004 “Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять” (далі – ДСТУ 2732:2004) через його некоректний зміст, визначений ДСТУ 2732:2004. Пропозицію не підтримано з огляду на таке. До текстів відповідних нормативно-правових актів Національного банку України термін “засвідчена копія” переноситься редакційно (замість використаного посилання на ДСТУ 2732:2004), а саме поняття “засвідчена копія договору” вживається виключно у зв’язку із заборонаю надавати споживачу паперову або електронну копію договору та додатків до нього замість оригінального примірника договору та додатків до нього, що укладені у вигляді паперового документа, незалежно від того, чи є така копія засвідченою. Термін “засвідчена копія” в аналогічному формулюванні затверджено для договорів страхування зі споживачами страховиків та страхових посередників (постанова Правління Національного банку України від 20 грудня 2023 року № 175), відтак термін представлений в єдиному формулюванні в різних сферах фінансового ринку (ринок банківських послуг, ринок небанківського кредитування, страховий ринок, платіжний ринок).

Також одним із учасників ринку фінансових послуг висловлена пропозиція щодо формулювання договірної умови щодо обов’язку банку повідомити споживача про продовження в односторонньому порядку строку користування кредитом за договором про споживчий кредит у формі кредитування банківського рахунку або кредитної лінії, яка надається банком. На думку учасника ринку, формулювання не відповідає першоджерелу, а саме Закону про кредитування, та може викликати непорозуміння під час застосування вимоги. Пропозицію не підтримано, оскільки формулювання відповідає першоджерелу – пункту 10 частини п’ятої розділу I Закону України від 22.11.2023 № 3498-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг”, який стосується саме продовження в односторонньому порядку строку користування кредитом (одностороннє продовження).

Окремою пропозицією було продовжити перехідний період проєкту нормативно-правового акта з одного до двох місяців з дня набрання чинності відповідною постановою Правління Національного банку України. Пропозицію не підтримано з огляду на завчасне інформування громадськості про заплановані з 01.01.2024 зміни (редакційні зміни затверджені пунктом 2 розділу VII та підпунктом “в” підпункту 20 пункту 3 розділу VII Закону про фінкомпанії у грудні 2021 року, офіційно опубліковано в газеті “Голос України” 10 лютого 2022 року, протягом 2022-2023 років змін до зазначених пунктів не внесено), а також на час, який був необхідний для затвердження проєкту постанови Правлінням Національного банку України. Пропозицію висловлено 09.02.2024, проєкт нормативно-правового акта “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань захисту прав споживачів

фінансових послуг” затверджено постановою Правління Національного банку України 14 березня 2024 року за номером № 27, яка набере чинності 20 березня 2024 року.